

STRUČNÝ SOUHRN ANGLICKÉ GRAMATIKY

Slovosled v anglické větě:

oznam.věta: 1.podmět, 2.přísudek, 3.předmět, 4.příslovečná určení místa, času, způsobu
např.: *I did the homework easily at home yesterday.*

otázka: přehození pozice podmětu a přísudku, pokud má přísudek dvě části, rozdělí se a podmět je uprostřed
např.: *Are you going to do it tomorrow?*

zápor: jako v oznamovací větě, pouze se za přísudek či jeho první část přidá zápornka „not“ (=větný zápor)
např.: *I didn't see him there.*

Podstatná jména:

- ve větě zaujímají místo podmětu a předmětu

- dělení: **počitatelná (P):** dají se počítat – 1, 2, 3 ...; např. *a book, an orange, a table*

nepočitatelná (N): nedají se počítat; např. *milk, yoghurt* (látky), *homework, furniture, information, luggage, knowledge, money, etc.* (abstraktní aj.)

- k určení počtu užíváme např. výrazy jako: *a glass of milk, a bar of chocolate, a piece of furniture, a piece of information*

vyjádření množství: P

many

few

a few = několik

N

much = hodně

little = málo

a little, (a bit of) = trochu

otázka na množství: P-How many ...?, N-How much ...?

užití some, any: some = nějaký (pro nepočít.podst.jména, množné číslo podst. jmen) – lze užit v otázce, pokud je nabídkou či žádostí, očekávaná odpověď je ano
např.: *Can I have some tea?*

Would you like some biscuits?

- lze dále užit v oznam. kladné větě, nikdy! v záporné větě

any = nějaký - v otázce

např.: *Are there any oranges?*

= žádný – v záporné větě

např.: *There isn't any butter in the fridge.* (Lze nahradit slovním zápořem pomocí „no“ -
např.: *There is no butter in the fridge.*)

= jakýkoli – v oznamovací větě (kamkoli, cokoli, kdokoli)

složeniny se some a any: some/any + -where, -thing, -body/one

např.: *There's something in my eye.*

užití členů u podstatných jmen:

neurčitý: a, an = nějaký (proto se v j.č. počít. podst. jmen nedává „some“), 1, mluvíme o věci poprvé

a – užívá se před slovy začínajícími výslovností na souhlásku

an – před slovy začínajícími na samohlásku

např.: *an umbrella x a university; an hour x a horse; an eye x a European country*

- užívá se s povoláním (*I'm an architect.*), u některých výrazů množství (*a pair of, a little, a few, a couple of*), ve zvoláních s počít. podst. jmény (*What a lovely day!*)

určitý: the = dvojí výslovnost – krátká: slovo začíná výslovností na souhlásku, např.: *the school*

dlouhá: slovo začíná výslovností na samohlásku, např.: *the eyes*

- značí určitost, ukazuje na konkrétní věc, o věci již mluvíme podruhé či ji již známe, někdy značí i ojedinělost, možno užit s jednotným i množným číslem, počítatelnými i nepočít. podstatnými jmény

např.: a) *My friend has two children, a boy and a girl. The girl likes riding a horse and the boy likes playing ice-hockey.*

b) *Can you see the man with a white dog?*

c) *I'm going to the supermarket. Do you want anything?* (oba víme, který obchod to je)

- dále člen *the* u názvů všech vodstev, hotelů, hospod, muzeí, divadel, novin; např.: *the Times, the National Museum, The Atlantic, The Ritz*

- ojedinělost – *the sun, the Queen* = britská královna

- + se 3.stupněm příd. jmen: *nice – nicer – the nicest* (1e se vynechá)

small – smaller – the smallest

easy – easier – the easiest (-y se měkčí!)

big – bigger – the biggest (krátké, 1-slabičné slovo s 1 samohláskou uprostřed, proto zdvojujeme)

happy – happier – the happiest (již 2-slabičné, ale výjimka, končí na -y, proto stupňujeme krátce)

*interesting – more interesting – the most interesting (2 většinou -a více slabičné vždy stupňujeme pomocí *more* a *the most*)*

nultý: a) před podstatnými jmény v množném čísle a nepočítatelnými podst. jmény, když o věcech mluvíme obecně

např.: *I like bananas.*

b) před převážnou většinou zemí, městy, ulicemi, jazyky, časopisy, jídly, letišti, stanicemi, horami
např.: *I had lunch with John.*

I bought Cosmopolitan at Paddington Station.

c) před některými místy a některými formami dopravy

např.: *at home, in/to bed, at/to work, at/to school/university, by bus, by plane, by car, by train, on foot; She goes to work by bus.*

d) před zvoláními s *what* + nepočítatelnými podst. jmény

např.: *What beautiful weather!*

jednotné a množné číslo podstatných jmen:

j.č. <i>a car</i>	mn.č. <i>cars</i>	(přidáváme většinou <i>-s</i> či <i>-es</i> (stejná pravidla jako u sloves!))
<i>a table</i>	<i>tables</i>	
<i>a watch</i>	<i>watches</i>	
<i>a wife</i>	<i>wives</i>	(změna z <i>-f/-fe</i> na <i>-ves</i> ; <i>roof – roofs</i>)
<i>a loaf</i>	<i>loaves</i>	
<i>a baby</i>	<i>babies</i>	(-y na konci se měkčí, pokud jde před ním souhláska, stejně u sloves)
<i>a boy</i>	<i>boys</i>	
<i>a tomato</i>	<i>tomatoes</i>	
<i>a photo</i>	<i>photos</i>	(slova končící na <i>-o</i> buď přidávají <i>-es</i> či ta zkrácená či ještě pár výjimek jako např. <i>grotto – grottos</i> přidávají pouze <i>-s</i>)

- nepravidelné množné číslo podstatných jmen:

např.: *a child – children, a man – men, a woman – women, a foot/tooth – feet/teeth, a mouse – mice, a die (= kostka) – dice; jeans/shorts/trousers – nemění se, pokud je chceme zpočítatelnit, dáváme *a pair of, two pairs of* ...*

vyjádření pádu u podstatných jmen: pomocí předložek

- přivlastňovací pád: 1) přivlastňujeme-li osobě, přidáváme v j.č. *'s*, v množném čísle pak samotný apostrof za konec daného slova (výjimka: *women's magazine, children's room*)

např.: *my mum's bag* = mamčin taška

the students' books = knihy těch studentů

2) u přivlastňování neživotným předmětům používáme opisnou vazbu s *of*, např.: *the end of the street* = konec ulice

Předložky:

- vyjadřují v Aj pády podstatných jmen, určují vztahy mezi jednotlivými větnými členy

- dělíme na jednoslovné a víceslovné

a) místa: *on, above, under, over, across, along (past), in the middle of, below, beneath, in, at, through, next to, beside, behind, in front of, between, among, off, ...*

b) času: *in* = pro měsíce, století, roční období, roky + *in the morning, in the afternoon, in the evening*

on = dny, data, např.: *on Monday, on 12th December, on March 3*

at = hodiny, např.: *at 2 o'clock ... + at the weekend, at night*

c) ostatní: *of* = s 2.p. koho, čeho

by = nejčastěji prostředek + 7.pád = čím? – např.: *by bus, by car*

with = s (7.p.)

without = bez (2.p.)

from; to = od, z; do, komu, čemu (3.p.) – mohou být obě předložky časové i místní

than = než ad.

Přídavná jména:

- rozvíjí podst.jméno, např.: *a nice boy, a little cap*, popisuje vlastnosti, pocity, kvalitu, velikost ...
- ! končící na **-ed**: vyjadřuje naše pocity, např.: *I am bored.* (= Jsem znuděný.)
x na **-ing**: popisuje věc, situaci, jaká je, např.: *This film is boring.* (= Tento film je nudný.)
atd., např.: *a tiring match x a tired man*
- stupňování příd. jmen viz výše u podst. jmen - členy
- opakováním 2.stupně vyjadřujeme změnu, proces, např.: *He's getting fatter and fatter.*
- vazba „čím ... tím“ pomocí určitého členu a druhého stupně, např.: *The more I talked to her about it, the angrier she became.*
- zdůraznění 2.stupně – slovy *a bit/little* (=trochu), *much* (=mnohem), *even* (=dokonce), *rather* (=poněkud),
např.: *She is much better in chemistry than I am.*
- zdůraznění 3.stupně – slovy *by far* (= zdaleka), *the very* (=ten úplně)
- srovnávací vazby – *as ... as, not as/so ... as*, např.: *She was not so/as tired as they were.*
- častý výskyt ve vazbách s předložkou, např.: *afraid of, angry with, capable of, crazy about, dependent on, different from, famous for, fed up with, fond of, good at, interested in, jealous of, married to, proud of, ready for, rich in, same as, satisfied with, scared of, similar to, sorry for, tired of, worried about* atd. atd.

Zájmena:

- zastupují podstatná jména; vhodné užití, pokud se nějaké podstatné jméno v textu často opakuje,
např.: *My mum is a shop-assistant. She sells food and drinks.*
- rozdělení zájmen: a) osobní: *I, you, he, she, it, we, you, they* a jejich pádové tvary *me, you, him, her, it, us, you, them*
- b) přivlastňovací: 1) *my, your, his, her, its, our, your, their* (stojí s podstatnými jmény, ne samostatně, např.: *my book, his story*)
2) *mine, yours, his, hers, its, ours, yours, theirs* (stojí samostatně, neváží podst. jméno, ale zahrnují ho)
např.: *Whose is this book? Is it yours? – No, it's his.*
- c) zvratná a zdůrazňovací: *myself, yourself, himself, herself, itself, ourselves, yourselves, themselves*
např.: *Did you enjoy yourself at the party?*
Make yourself at home.
- d) reciproční: *each other* (u dvou osob), *one another* (formálnější, pro více než 2 osoby) = navzájem se, si
např.: *They should help each other.*
- e) ukazovací: *this – these* = ukazujeme na věc, věci blízké
that – those = ukazujeme na věc, věci vzdálené
- f) tázací: *who, what, which, whose, whom* + další tázací slova: *where, when, why, how*
– stojí na začátku otázky, ale i tak se musí přehodit slovosled, tj. 1.přísudek, 2.podmět atd.
- g) vztažná: *who, whom, whose, which, that, what*
– *that* = vztahuje se na lidi i věci, často stojí místo *who/which* se 3.stupněm příd. jmen, řad. číslovkou, neurč. zájmenem ...
např.: *This is the best book that I have ever read.*
This is the second time that I've been here.
- h) neurčitá: složeniny se *some-, any-, no-, every-*
– možné použít s výrazem „else“ = jiný, další, ještě
např.: *Is there anything else I can do for you?*
- zástupné zájmeno one/ones: používáme, nechceme-li opakovat počítatelné podst.jméno, které již bylo zmíněno
– např.: *Which book do you want? – This one./The one on the table.*
Which apples do you want? – The red ones./The ones you have there.
Which one do you want?

Číslovky:

- dělení: a) základní: *one, two, three, ..., eleven, twelve, thirteen, ..., fifteen, ..., twenty-seven, ...*
 - v množném čísle používáme ve funkci podst. jmen, jde-li o věk či desetiletí
např.: *She is in her twenties. That song was very popular in the eighties.*
- b) řadové: *first, second, third, fourth, fifth, eleventh, twenty-first, sixtieth* (opět měkčení)
 - data: *It's 1st March.* (čteme: *the first of March*)
When? – *I was born on 1st March.* (čteme: *on the first of March*)
 - obvykle stojí s určitým členem, také u jmen králů a královen
např.: *the first time, the third song, Henry VIII* (čteme: *Henry the Eighth*)
- c) násobné: *1x = once, 2x = twice, 3x = three times, 4x = four times..., a hundred times, several times, many times, ...*
 - ve srovnávacích vazbách pomocí *as...as*; vyjadřující frekvenci
např.: *This book is twice as expensive as that one.*
once a day, four times a year...
- zlomky: $\frac{1}{2} = a$ (one) half, $\frac{1}{4} = a$ (one) quarter, u ostatních má jmenovatel tvar řadové číslovky – např.: $\frac{1}{8} = an$ (one) eighth, $\frac{3}{5} = three$ fifths
 - celé číslo se zlomkem spojujeme pomocí „and“
- desetinná čísla: v Aj je místo čárky tečka, čte se jako „point“, po desetinné tečce čteme číslice po jedné – např.: *23.3687 = twenty-three point three six eight seven*
 - nulu čteme jako „nought point“, nulu po desetinné čárce jako „oh“ či „nought“;
např.: *0.04 = nought point oh/nought four*
- početní výrazy, vyjádření přesného času:
 - a) sčítání (+ *plus/and*), odčítání (- *minus, take away, from*), násobení (*x multiplied by, times*), dělení (: *divided by, over*), rovná se (= *equal(s), is equal to, make(s), is, are*)
 - b) hodiny v angličtině pouze do dvanácti – dopoledne: *a.m.*, odpoledne: *p.m.*; do půl hodiny užíváme předložku *past*, poté *to*
 - např.: *8:00 It's eight o'clock. It's eight a.m.*
8:05 It's five past eight.
8:15 It's quarter past eight. It's eight fifteen.
8:30 It's half past eight.
8:45 It's quarter to nine.
0:00 It's midnight. It's twelve p.m.
 - s přesným časem používáme předložku „at“, např.: *The film starts at 8.*

Spojky:

= výrazy, které spojují větné členy nebo celé věty

- dělení: dle tvaru: a) jednoslovné: *and, so, but, because, although, ...*
 - b) víceslovné: *so that, even though, both ... and, either ... or, ...*dle významu: 1) souřadící: *and, but, either ... or, ...* (spojují slova nebo věty rovnocenné a na sobě navzájem nezávislé)
 - 2) podřadící: *when, that, if, while, as if, ...* (uvádí vedlejší větu)
- ad 1) slučovací: *and, and then, as well as, both ... and, etc.*
 - odporovací: *but, yet* (= přece, avšak)
 - vylučovací: *or, either ... or, neither ... nor*
 - účinkové: *so*
 - příčinné: *for* (= nebot')
- ad 2) obsahové: např. *that* (=že), *if/whether, who, whose, why, when, ...*
 - podmínkové: *if, as long as* (=pokud), *unless* (=jestliže ne), ...
 - srovnávací: *as ... as, than*
 - časové: *after, as, as soon as, before, until, when, ...*
 - místní: *where, wherever, anywhere, ...*
 - způsobové: *as, as if, as though, ...*
 - příčinné: *as/because/since* (=protože, poněvadž, jelikož)
 - přípustkové: *although, even though, in spite of/despite the fact that* (=přesto, že)
 - účelové: *in order to, in case, ...*
 - účinkové: *so ... that, ...*
 - vztažné: *who, which, that, whom* (=komu, koho, kterému, kterého), *whose, what*

spojovací výrazy: = slova nebo vazby významem mezi příslovci a spojkami, které stojí na začátku věty a spojují novou větu s předcházející; většinou po nich stojí čárka
- např.: *however, nevertheless, still, yet* (=však, nicméně), *at the same time, meanwhile, as a result, furthermore, moreover, in addition* (=dále, navíc), *anyway* (=takže, mimochodem)

Příslovce:

= vyjadřují různé okolnosti děje, nejčastěji tvoří vazbu se slovesem, ale mohou stát i s jinými slovními druhy

- druhy příslovčí dle významu: a) způsobu – odpovídají na otázku *How?*: *well, fast, happily, clearly, angrily, secretly, etc.* (nejčastěji tvořeny koncovkou *-ly*)
b) místa – *Where?*: *here, there, abroad, east, upstairs, right/left*
c) času – *When?*: *now, then, yesterday, just, already, suddenly*
d) frekvence – *How often?*: *always, rarely, sometimes, weekly, twice*
e) míry – *To what extent?*: *almost, enough, hardly, rather, too*
f) důrazu – *very, so* (s příd.jm. či příslovcem), *such* (s podst.jm.), *really, absolutely*
g) postoje – *generally, perhaps, hopefully*
h) další – *only, why, how, ...*

- ad d) frekvenční příslovce: *always, often, usually, sometimes, never*

- ve větě stojí mezi podmínkem a přísudkem, např.: *I often go swimming.*

- „*usually*“ a „*sometimes*“ mohou stát na začátku i konci věty

- ! s přísudkem „*to be*“ stojí fr.příslovce až za ním, např.: *I am often at home.*

- tvoření příslovčí: 1) příponou *-ly* z přídavných jmen: *bad – badly, beautiful – beautifully*

natural – naturally, original – originally

(! zdvojení „l“)

happy – happily, easy – easily

(! měkkíme koncové „y“)

2) jinými příponami: *American-style* (=po americku), *westwards, clockwise* (=po směru hodinových ručiček)

3) předponou *a-*: *abroad, aboard*

4) shodující se s přídavnými jmény: *early, far, fast, hard, high, late, long, straight, low, ...*

5) další: *here, then, seldom, anywhere, over here, ...*

- mezi příslovce řadíme též následující tázací výrazy: *how, when, where, why*

stupňování příslovčí: - a) stejné jako u příd. jmen: pomocí koncovek *-er, -est*, např.: *early – earlier – the earliest; fast – faster – the fastest*

- b) pokud odvozeno od přídavného jména koncovkou „-ly“: pomocí *more* a *most*, např.: *carefully – more carefully – most carefully; slowly – more slowly – the most slowly*

- c) nepravidelné, např.: *badly – worse – worst; late – later – last; little – less – least*

- užití 2. stupně: + vazby – podobně jako u přídavných jmen

- užití 3. stupně: např.: *This is the most beautifully written book I've ever read.; She works hardest of all students.*

Vazba there is/are: = někde něco je, užívá se při popisu např. obrázku, města, bytu, scény atd.

význam there: *In the kitchen are four chairs and a table.* (špatně)

= V kuchyni jsou 4 židle a stůl.

x ale v Aj musí jít v oznam. větě nejprve podmět a pak přísudek, proto se vloží *there*, jenž zastupuje podmět, který jde až za přísudkem.

! správně: *In the kitchen there are four chairs and a table.*

či *There are four chairs and a table in the kitchen.*

- obdobně lze užít i v minulém čase: *there was/there were*

Vazba What + be ... like?:

- vazbu užijeme, pokud se ptáme, jaké něco je či bylo (charakter, vlastnosti), *like* = jako
např.: *What is the nature in Canada like?* (= Jaká je příroda v Kanadě?)

What were the people like? (= Jací tam byli lidé?)

What will/is going to be the weather like tomorrow? (= Jaké bude zítra počasí?)

- další užití *like*: a) sloveso = mít rád, líbit se někomu
- např.: *I like her. I like skiing but I don't like running.*

b) v další ustálené vazbě: *I don't feel like going there.* (= Necítím se na to tam jít.)
I feel like having a big lunch. (= Cítím se na to dát si tak pořádný oběd.)

c) předložka „jako“: *I don't like people like him.*

Návrhy:

např.: *Let's go to the cinema.* (*Let's* = výzva pro všechny, pojďme)

Shall we go for a walk? (*shall* = mám?, či význam jako *will*, ale užívá se pouze v 1.osobě j.č.)

What/How about going to the cinema? (A co takhle jít do kina?)

Why don't we visit her? (Proč ji nenavštívíme?)

Do you fancy sth/doing sth? (Líbilo by se ti ...?)

It would be great if we (did sth) (Bylo by skvělé, kdyby ...)

I was wondering if you'd like to (do sth) (Říkal jsem si, zda bys rád ...)

Infinitiv:

a) úcelový: - užití vazby s „to“ – vyjadřuje „aby“

např.: *I went to Rome to see many famous monuments.* = (because I wanted) to see many famous monuments.

I'm going to the bakery to buy some rolls. = (because I want) to buy some rolls.

(= Chystám se jít do pekařství, abych koupila nějaké rohlíky.)

- pokud se vztahuje k jiné osobě než té, která je vyjádřena podmětem ve větě hlavní, pak před ním použijeme předložkovou vazbu *for*, např.: *I've brought this book for you to read. I'll draw a picture for you to see it clearly.*

! – je dobré, že vazba účelového infinitivu (proč? – aby) se dá použít stále stejná bez ohledu na slovesný čas

b) vazba předmětu s infinitivem: např. ve větě – *They wanted him to come early.* (= Chtěli po něm, aby včas přišel.)

We saw her cross the street. (= Viděli jsme ji přejít ulici.)

- pozn.: u druhé věty *to* není, protože se tam u sloves smyslového vnímání nepoužívá

- předmět ve větě je činitelem věty

c) vazba podmětu s infinitivem: např. ve větě – *He was told to do it.* (= Bylo mu řečeno, aby to udělal.)

d) užití infinitivu po přídavném jméně: např.: *I was pleased to hear it.* (= Byl jsem potěšen to slyšet.)

It's impossible to do it now. (= Je nemožné to teď udělat.)

e) užití infinitivu po neurčitých zájmenech: např.: *Don't talk to me. I have nothing to say to you.*

(= Nemluv na mě, nemám ti co říct.)

f) užití infinitivu po tázacích slovech: např.: *Do I turn left or right? I don't know where to go.*

(= Mám zatočit vlevo či vpravo? Nevím, kam jet.)

Vazba used to:

- vyjadřuje opakovanou činnost v minulosti, např.: *When I was a child, I used to go for a walk with my grandpa.*

, I used to play the piano.

(= Když jsem byla ještě dítě, chodívávala jsem s dědečkem na procházky.)

(= ..., hrávala jsem na klavír.)

- vazba „*used to*“ je často zaměnitelná s užitím minulého prostého času (obzvlášť v otázce);

- otázka: *Did you use to smoke a lot?*

- zápor: *I didn't use to like cooking.*

Vazby s would:

would = podmiňovací způsob, = bych, bys, by, byste, bychom; dá se zkrátit *'d*

- např.: *I would like some tea.* (= Ráda bych si dala/Chtěla bych nějaký čaj.)

I would like to sing a song for you. (= Ráda bych ti zazpívala jednu písničku.)

I would rather have a rest. (= Raději bych si odpočala.)

- v podmínkových souvětích: např.: 1) *If they had the money, they would buy a car.*

(= Kdyby měli ty peníze, koupili by si auto.)

2) *If we had known your adress, we would have sent you a postcard from our holiday.*

(= Kdybychom tehdy měli tvoji adresu, bývali bychom ti poslali pohled z prázdnin., tj. podmiňovací způsob minulý)

- zápor: vložení *not* za *would*

- otázka: přehozením slovosledu (pozice podmětu a první části přísudku, = *would*)

např.: *Would you like some coffee?*

Verb patterns (slovesné vazby, navazování sloves):

- dělíme do několika skupin:

1) sloveso + sloveso s -ing: např. po *love, like, enjoy, hate, finish, stop, ... swimming/cooking*

2) sloveso + sloveso v infinitivu s to: např. po *forget, promise* (= slíbit), *decide* (= rozhodnout se), *need, help, hope, try, want... to do/to go*

3) sloveso + sloveso s -ing či v infinitivu s to: po *begin/start learning/to learn*

4) sloveso + sb + sloveso v infinitivu bez to: např. po *let, make*, slovesa smyslového vnímání (*hear, see ...*)
He made me do that. či *I saw him go there.*

Tázací dovětek:

- znamená „není-liž pravda“ (že ano, že ne?)

= krátké otázky, které se připojují k větě; mají dva členy: pomocné (*do, be, have*) či způsobové (*can, will ...*) sloveso + zájmeno odpovídající podmětu hlavní věty; kladná věta má zpravidla záporný dovětek a naopak (záporný dovětek se píše ve zkrácené formě, viz příklady dole, proto též výjimka u *I am... + záporný dovětek*)

- význam intonace: pokud stoupavá – funguje jako opravdová otázka

pokud klesavá – spíše jako konstatování toho, co si mluvčí myslí a žádá potvrzení; na kladnou větu se záporným dovětkem očekáváme kladnou odpověď a naopak,

např.: *You like ice-cream, don't you? – Yes, I do.*

You don't like carrots, do you? – No, I don't.

- příklady s tázacím dovětkem: *He isn't older than you, is he?*

I am older than he is, aren't I? (výjimka, protože nemůže být tvar *amn't I*)

Mary and John came on time, didn't they?

Peter wasn't working, was he?

Anna hasn't been to France yet, has she?

Before she went to bed, she had switched all light off, hadn't she?

You'll be there, won't you?

You have to finish it on time, don't you?

He can't cook, can he?

There is enough time, isn't there?

Don't break it, will you?; Let's go there, shall we? (rozkazovací způsob)

Nepřímá řeč:

přímá řeč podává něčí projev přímo tak, jak byl pronesen, v psaném projevu psána v uvozovkách **x nepřímá řeč** je pouze reprodukcí, zprávou o něčím výroku, v psaném projevu tvoří souvětí bez uvozovek

- slovesa uvádějící nepřímou řeč: nejčastěji *say* (*He said (that)...*) a *tell* (*He told me (that)...*); dále např.: *admit* – připustit, *answer, complain* – stěžovat si, *confirm* – potvrdit, *deny* – popřít, *suggest* – navrhnout, atd.

Rebecca suggested that we should ask Bob.

We agreed that we would meet the following day.

- v nepřímé řeči dochází často ke změnám v slovesných časech, časových výrazech, případně zájmenech

! - pokud je sloveso uvozovací věty v přítomném čase, čas výpovědi následující se nemění, např. *She often says (that) she is tired.* (= Často říká, že je unavená.)

! - pokud je sloveso uvozovací věty v čase minulém, dochází následkem tzv. souslednosti časů ke změně slovesných časů: obecně platí, že přítomné časy se posunují na minulé, minulé časy na předminulé, předpřítomné časy opět na předminulé, předminulý čas se dále neposouvá (tedy obecně pomocné sloveso *be* např. v časech z *is* na *was*, pomocné sloveso *do/does* na *did, did/have/has* na *had*); u způsobových sloves se

- can* mění na *could*, *will* na *would*, *shall* na *should*, *may* na *might*, opis *have/has to* na *had to*, opis *be able to* (= *can*) na *was/were able to*; ostatní zůstávají stejná)
- např.: *I am tired.* → *She told me/said (that) she was tired.*
I am going to work. → ... *she was going to work.*
He may come tomorrow. → ... *he might come the next day.*
I have been working here since 1991. → ... *she had been working there since 1991.* atd.
I should have done it yesterday. (= Měl jsem to udělat včera. – dále viz gramatika způsobová slovesa)
→ ... *she should have done it the day before.* ! **zde se sloveso nemění, viz poznámka nahoře !**
 - ! změny příslovečných určení místa a času v nepřímé řeči: viz též poslední 3 věty nahoře;
here – there, now – then, today – that day, tonight – that night, tomorrow – the next / following day, yesterday – the day before/the previous day, ago – before, this morning – that morning, last month – the month before/the previous month
 - případy, kdy nemusíme převádět časy: u obecných situací, zvyků
- např.: *The Danube flows into the Black Sea.* → *He said that the Danube flows into the Black Sea.*
 - vyjádření nepřímé řeči infinitivem a gerundiem: po slovesech, která vyjadřují postoj mluvčího
- např.: *All right, I'll lend you the money.* → *She agreed to lend me the money.* (= Souhlasila s tím, že mi půjčí ty peníze.)
Don't forget to feed the cat. → *He reminded me to feed the cat.* (= Připomněl mi, že mám nakrmit kočku.)
- dále např. po slovesech *advise* (poradit), *offer* (nabídnout), *promise* (slíbit)
I'm sorry I didn't let you know. → *She apologised for not letting us know.*
(= Omluvila se za to, že nám nedala vědět.)
Let's wait for a while. → *They suggested waiting for a while.* (= Navrhli, abychom chvíli počkali.)
- dále např. po slovesech *admit* (připustit), *deny* (popřít)

Nepřímý rozkaz (žádost):

- převádíme do nepřímé řeči nejčastěji po slovesech *tell (ask)* „to-infinitivem“
- např.: *Go home.* → *She told me to go home.*
Don't do it. → *She told me not to do it.*
Please help me. → *He asked me to help him.*
Please don't tell anybody. → *They asked her not to tell anybody.*

Nepřímá otázka:

- = přímá otázka, převedená do nepřímé řeči (pravidla pro posun časů viz výše); nejčastěji uvedeny vazbou *He/She asked (me)...*
- při otázkách zjišťovacích (tj. uvozených pomocnými či způsobovými slovesy) používáme spojky *if (whether = jestli, zda)*, při otázkách doplňovacích použijeme stejný tázací výraz, jaký byl v přímé otázce
- ! Slovosled v nepřímé otázce není tázací, ale přímý (tj. jako v oznamovací větě); rovněž na konci věty nepoužíváme otazník, ale tečku
- např.: *Do you like chocolate?* → *She asked me if / whether I liked chocolate.*
Where do you live? → *She asked me where I lived.* (Pozor též na změny zájmen při převodu z přímé do nepřímé řeči.)
Are you working? → *He asked me if I was working.*
Will you go there? → *He asked me whether I would go there.*
Do you have to do it? → *He asked me if I had to go there.*
How much money did they win? → *They asked how much money they had won.*
What does she want there? → *We asked what she wanted there.*
- souvětí v nepřímých otázkách: *Will you call me when you get home?* → *She wanted to know if I would call her when I got home.* (V minulosti často ke změně nedochází, či převedeme pouze jednu větu.)
- další slovesa/lexikální vazby uvozuující nepřímé otázky: nejčastěji *ask, wonder* (= být zvědavý, divit se); dále *want to know, be interested in, find out* (zjistit)
- např.: *She was interested in whether we played tennis.*
We found out how they had done it.

Druhy vedlejších vět:

1) vedlejší věty časové: uvozeny časovými spojkami: *after, before, when* (když, až), *until* (do té doby než), *as soon as* (jakmile) ...

- pokud věta hlavní i vedlejší vyjadřují budoucnost, pak ve větě vedlejší uvozené časovou spojkou je budoucí čas vyjádřen časem přítomným
- např.: *I'll write the letters **before** I go.* (Napíšu ty dopisy, předtím než půjdu.)
***After** I make the dinner, I'll go to study for my exams.*
(= Až udělám večeři, půjdu se učit na zkoušky.)
*I'll stay at work **until** I finish it.* (= Zůstanu v práci, dokud to nedokončím.)

2) vedlejší věty podmínkové: uvozeny spojkami *if* (jestli(že)), *unless* (jestliže/pokud ne), *providing/provided that* (za předpokladu že), *even if* (i když), *as long as* (pokud)

! všiměj si tvarů sloves pro vyjádření jednotlivých situací a jejich změn v závislosti na typu podmínkové věty !

a) podmínkové věty 1.typu: vztahují se k budoucnosti, vyjadřují děj, který je pravděpodobný, podmínka je reálná, může být splněna

- např.: *If I come home early, I will read a book.*
If he has a lot of work, he won't go out tonight.
If I cannot understand anything, I will ask. (se způsobovým slovesem ve Vv)
If you see him, tell him to call me. (s rozkaz. způsobem ve větě hlavní)

b) podmínkové věty 2.typu: vztahují se k přítomnosti či budoucnosti, ale jsou to situace hypotetické, smyšlené, podmínka může být reálná i nereálná, záleží na kontextu, (úvaha co by – kdyby)

- např.: *If you stopped smoking, you would feel much better.*
If I/he was/were the president of our country, I/he would change a lot of things. (Všimni si možnosti užití tvaru *were* jak s 1., tak 3. os. jednotného čísla – též v ustálené vazbě typu: *If I were you, I wouldn't go there.*)

c) podmínkové věty 3.typu: vztahují se k minulosti, též hypotetické situace, ale týkají se dějů, jež se již odehrály, podmínka je nereálná, nemůže být splněna, s tím, co se stalo, se již nedá nic dělat

- např.: *If I had come home earlier, I would have cooked something for dinner.* (užití podmiňovacího způsobu minulého ve větě hlavní) ...ale nepřišla jsem včas

d) nultý typ podmínkové věty: vyjadřují situace, které jsou/byly pravdivé, kdykoli je/byla podmínka splněna; spojku *if* lze nahradit spojkami *when* (když), *whenever* (kdykoli); jsou to např. zvyky či přírodní zákony – časy v obou větách jsou stejné !

- např.: *If it is nice outside, we have lunch in the garden.*
Whenever it rained, we had PE classes in the gym. (=Kdykoli přišlo, měli jsme tělocvik v tělocvičně.)
If the water goes up to 100 degrees, it boils.
(=Jestliže voda dosáhne teploty 100 stupňů, vaří.)

3) vedlejší věty vztahné: blíže určují podstatná jména, ke kterým se vztahují

- uvozeny vztahnými zájmeny, která zde fungují jako spojky: *who* (který, kterého atd. - pro osoby, *whose* (pro osoby i věci - =jehož, jejichž atd.), *which* (který, kterou atd. - pro věci), *that* (který, atd. - pro věci i osoby), *where, (when, why)*

- dělení: a) podmětné a předmětné

b) restriktivní a nerestriktivní

ad a) *The man who/that won the competition was very happy.* (podmětná)

The dinner which/that we had was delicious. (předmětná, vztažné zájmeno lze vynechat, neboť v dané větě zastupuje předmět, tj. nepovinný větný člen, podmět je vyjádřen, a věta je srozumitelná i bez užití vztažného zájmena)

ad b) restriktivní – obsahují podstatnou, důležitou informaci, nelze je vynechat, stojí bez čárky

např.: *The woman (who/that) I asked was very helpful.*

The book which/that has a rose on the cover is not mine.

nerestriktivní – neobsahují nezbytnou informaci, dodávají doplňkovou informaci, oddělujeme je vždy čárkou, vztažné zájmeno nelze vynechat, zájmeno *that* namísto *which* a *who* se zde nepoužívá !

např.: *Helen was talking to Charles, who is the president of the local tennis club.*

rozdíly mezi dvojicí těchto vět:

např. ve větě – *His sister who is a doctor is very pretty.*

(=Má více sester, mluvíme však o té, která je lékařkou.)

His sister, who is a doctor, is very pretty.

(=Má jen jednu sestru, Vv obsahuje pouze dodatečnou a ne nezbytnou informaci, i bez ní víme, o kom se mluví.)

Slovesa:

- tvoří spolu s podmětem základ anglické věty

- dělení: a) plnovýznamová slovesa: vyjadřují děj, činnost či stav, např.: *swim, cook, believe, look...*

- dále dělíme na dějová – např.: *learn, dance, eat, go...*

stavová – např.: *cost, know, want...*

- dále dělíme na pravidelná: v minulém čase a v trpném přičestí připojují koncovku *-ed*, např. *turn – turned* (výslovnost –nd, tj. po znělé souhlásce na konci slovesa vyslovujeme „d“), *walk – walked* (výslovnost –kt, tj. po neznělé souhlásce na konci slovesa vyslovujeme „t“), *play – played* (-jd), *study – studied* (po souhlásce předcházející koncovému „y“ měkkíme na „i“; výslovnost /stadyd/), *decide – decided, invite – invited* (pokud sloveso končí na „e“, už se to druhé z koncovky *-ed* nepřidává !; zde výslovnost u obou –id, neboť nelze vyslovit –dd, -td vedle sebe)

nepravidelná: v minulém čase a trpném přičestí nemají – ed, ale různé jiné tvary, např. *break – broke – broken, put – put – put, teach – taught – taught, swim – swam – swum,...*

(v učebnici máš na zadní straně seznam těch nejčastěji používaných)

- nemohou sama tvořit otázku, ani zápor

- dále viz rozdělení jednotlivých časů

b) pomocná slovesa: *be, do, have* a jejich další tvary v jednotlivých časech

- slouží k tvoření různých gramatických časů, jejich lexikální význam je však nulový, ve větě se nepřekládají, pouze pomáhají dotvářet slovesné časy, význam nese až druhé, plnovýznamové sloveso

x mohou ale fungovat též jako slovesa plnovýznamová !:

be – být, existovat; do – dělat; have – mít, vlastnit či ve frázích typu *have a nice time* = mít se pěkně, dobře, *have breakfast* = nasnídat se, *have a shower* = osprchovat se

c) způsobová slovesa: stejně jako pomocná slovesa mohou pomáhat dotvořit větu kladnou, zápornou a otázku + nadto nesou svůj vlastní význam a tím se od předchozích odlišují; liší se též tím, že jejich tvar se nikdy nemění, mají stejný tvar ve všech osobách, čas a průběhovost lze naznačit různými tvary infinitivu, vždy se používají se základními tvary plnovýznamových sloves (tj. s infinitivem bez „to“)

- *can, could, may, might, must, need, ought to, shall, should, used to, will, would*

Slovesné časy - rozdělení:

1) přítomné časy:

prostý: tvary - *I/we/you/they cook every day.* (= Vařím, vaříme, vaříš, vaříte každý den.)

He/She/It cooks every day.

- ve 3. osobě jednotného čísla přidáváme –s, (-es); pravidla:

+ -s u sloves jako *put, sit, learn, play* → *He plays tennis twice a week.*

+ -es po sykavkách a koncovce –o u sloves jako *go, do, watch, wash, fix, kiss...*

→ *He often goes to a pub.* či *She watches those documentaries on Thursdays.*

(výslovnost u sloves končící na sykavky je /iz/)

měkčení –y na –ies pokud dané sloveso končí na souhlásku a „y“ !, např. u *study, carry, bury*
→ *He studies very hard.*

- zápor: pomocí *do/does-* ve 3.os.j.č. (= pomocné sloveso pro přítomný prostý čas) + *not* (zkrácený tvar *don't* či *doesn't*), které se vkládá hned za podmět, poté následuje plnovýznamové sloveso a ostatní větné členy.

- např.: *I don't watch TV every day.*

He doesn't eat chocolate.

- otázka: pomocí *do/does*, které může stát za tázacím slovem (např. *What, Why, How...*), ale jinak zaujímá první pozici ve větě před podmětem, 2.částí přísudku (tj. plnovýznamové sloveso) a zbylými větnými členy

- např.: *What does she do in a bank?*

Do they come from France? + krátká odpověď *Yes, they do.*

No, they don't.

- pomocné sloveso v krátké odpovědi shrnuje informaci z otázky, = Ano, oni pochází z Francie. či = Ne, nepochází z Francie.

! – užití: a) zvyk, opakovaná činnost v přítomnosti

např. *I usually get up at seven.*

b) vždy pravdivý, či dlouho pravdivý fakt, stav

např. *He comes from Ireland.; It costs 5 pounds.*

c) obecná tvrzení

např. *Dorothy sings very well.*

d) s budoucím významem, pokud jde o přesně určený rozvrh, program, jízdní řád, otevírací dobu

např. *My train leaves at 5.30 p.m.; The shop closes at 6.*

e) vyprávění příběhů, hist. události

např. *The knight kills the dragon, saves the princess ...*

průběhový: tvary – *I am (not) going away.* (´m not) (= Neodcházím pryč.)

You/We/They are (not) going away. (´re not; aren't)

He/She/It is (not) going away. (´s not; isn't)

- pravidla pro spojování sloves s –ing koncovkou:

+ **-ing** u sloves jako *study, play, learn, walk, do, show...* → *Don't talk to me! I'm studying.*

pokud sloveso je 1-slabičné, končí na souhlásku, jemuž předcházela 1 samohláska, pak se koncová souhláska zdvojuje: např. u sloves *run, swim, sit...* → *I'm sitting on a chair.*

- u dvouslabičných sloves obvykle zdvojíme konečnou souhlásku, je-li druhá slabika přízvuková, např.: *forget – forgetting, beginning, preferring...*

- u sloves zakončených na –e ho vypustíme a přidáme –ing, např.: *come – coming, move – moving, make – making* x !ale *see – seeing, agree – agreeing* (tj. bez vynechání –e)

- u sloves s koncovým –l se toto zdvojuje v britské angličtině, např.: *travel – travelling, quarrel – quarrelling*

- slovesa končící na –ie se mění na –ying, např.: *lie – lying, die – dying, tie – tying*

- u sloves končících na –y, ať už mu předchází souhláska či samohláska, k žádným změnám ve spojení s koncovkou –ing nedochází

- zápor: přidáním záporky *not* za pomocné sloveso *be* v daných tvarech, viz nahoře

- otázka: přehození slovosledu mezi podmětem a pomocným slovesem, předcházet jim může ještě tázací slovo, tak jak již bylo zmíněno u přítomného prostého času

- např.: *Is she going to the gym?* + krátká odpověď *Yes, she is.*

No, she isn't.

! – užití: a) vyjádření činnosti, která probíhá právě teď

např. *What are you doing? – I'm reading the morning paper.*

- b) neukončený děj, který nemusí probíhat právě v momentu mluvení
např. *I'm reading a good book.*
- c) s budoucím významem, blízká plánovaná budoucnost
např. *He's leaving tomorrow.*
We're having a party next Friday.
- d) popis obrázků
např. *In the picture, three children are playing football.*

pozn. slovesa, která nemají průběhový tvar: např. *think* (když vyjadřujeme názor; = myslím si), *see*, *hear* (obě slovesa smyslového vnímání), *have* (ve významu „vlastnit“), *look* (ve významu vypadat), *believe* (názor; = věřit), *hope*, *want*, *like*, *love*, *hate*, *need*, *cost* (všechna tato slovesa jsou trvalejšího charakteru) ...

2) minulé časy:

prostý: tvary – *I/you/he/we/they came home at 8 o'clock.* (= Přišli domů v 8 hodin.)

Yesterday I/you/he/we/they studied/played all day long.

- pro tvoření min. času prostého sloves používám koncovku –ed (pravidelná slovesa) či je skupina sloves nepravidelných s různými tvary min. času, viz nahoře
- zápor: pomocí *did* (= pomocné sloveso pro minulý prostý čas) + *not* (zkrácený tvar *didn't*), které se vkládá hned za podmět, poté následuje plnovýznamové sloveso a ostatní větné členy.
- např.: *He didn't know it when I asked him.*
- otázka: pomocí *did*, které může stát za tázacím slovem (např. *What, Why, How...*), ale jinak zaujímá první pozici ve větě před podmětem, 2. částí přísudku (tj. plnovýznamové sloveso) a zbylými větnými členy
- např.: *What did he think of it?*

Did he eat it all? + krátká odpověď *Yes, he did.*

No, he didn't.

! - užití: a) v minulosti ukončený, většinou jednorázový a nepřerušovaný děj, jeho doba je z kontextu známá

např. *They moved to their new house in 1994.*

b) vyprávění příběhu s událostmi v chronologickém pořadí

např. *First we went to a café, then we visited the National Museum.*

c) zvyky, stavy v minulosti

např. *When I was in England, I usually got up at seven.*

- poznámka k připojování koncovky –ed pro tvoření minulého prostého času u pravidelných sloves:

- a) *start – started* (beze změny)
- b) *bow – bowed* (=uklonit se) (beze změny)
- c) *stop – stop + p + ed* (u jednoslabičných sloves zakončených na skupinu souhlásky, samohlásky, souhlásky zdvojíme poslední souhlásku), *rob – robbed, beg – begged...*
- d) u dvouslabičných sloves obvykle zdvojíme konečnou souhlásku, je-li druhá slabika přízvučná, např.: *prefer – preferred, occur – occurred...*
- d) *play – played* (pokud ve sloveso končí na samohlásku a –y, pak k žádné změně nedojde)
- e) *study – stud + i + ed* (pokud sloveso končí na –y a předchází mu souhlásky, pak se měkčí), *cry – cried, try – tried, carry – carried...*
- f) - u sloves s koncovým –l se toto zdvojuje v britské angličtině, např.: *travel – travelled ...*
- g) ke slovesům končícím na –e připojujeme pouze koncovku –d, např.: *love – loved, agree – agreed, tie – tied, live – lived...*

průběhový: tvary – *I/he/she/it was (not) listening to the radio when the phone rang.* (wasn't)

(= Poslouchal rádio, když zazvonil telefon.)

We/you/they were (not) listening to... (weren't)

- zápor: přidáním zápornky *not* za pomocné sloveso *be* v daných tvarech, viz nahoře

- otázka: přehození slovosledu mezi podmětem a pomocným slovesem, předcházet jim může ještě tázací slovo

- např.: Was she sleeping a lot at night? + krátká odpověď *Yes, she was.*
No, she wasn't.

- ! – užití: a) vyjadřuje děj, který byl v určitém momentu v minulosti v průběhu
např. *This time yesterday, I was getting off the train.*
The baby was crying all night.
- b) popis okolností a pozadí během vyprávění příběhu
např. *When I arrived at the party, Jack was telling jokes and Bob and Susan were dancing.*
- c) dva přibližně stejně dlouhé a zároveň probíhající děje
např. *While I was reading a magazine, my sister was doing her homework.* (= Zatímco jsem si četla časopis, má sestra dělala domácí úkol.)
- d) v souvětí v kombinaci s minulým časem prostým, kde průběhový čas vyjadřuje delší děj, během něhož se odehraje kratší děj či jej náhle přerušuje (vyjádřený minulým prostým časem)
např. *What were you doing when he called?*

3) předpřítomné časy:

prostý: tvary – *I/you/we/they have (not) been to Mexico.* (haven't; 've not)
(= Už jsi byl/Ještě jsi nebyl v Mexiku.)

He/she/it has (not) played the game. (hasn't; 's not)
(= Už jsem hrál/Ještě jsem nehrál tu hru.)

- *been, played* = trpné přídavné sloveso (v učebnicích 3. sloupeček sloves); *played* od pravidelných sloves, trpné přídavné shodné s minulým přídavným
- zápor: přidáním zápornky *not* za pomocné sloveso *have* v daných tvarech, viz nahoře
např. *She hasn't come yet.* (= Ještě nepřišla.)
- otázka: přehození slovosledu mezi podmínkou a pomocným slovesem, předcházet jim může ještě tázací slovo
- např.: *Where has he gone?* (= Kam jen šel?)
Has she seen this film? + krátká odpověď *Yes, she has.*
No, she hasn't.

! – užití: a) obecně děj započatý či i odehraný v minulosti, ale důležitý je jeho výsledek či působení na přítomnost či do přítomnosti trvá, přesná doba není uvedena či známa či není pro mluvčího důležitá

např. *I've lost my umbrella.*

She's gone shopping.

We've been friends for (= po dobu) three years/since 2004.

b) zprávy a aktuální události bez uvedení přesné doby

např. *France has won the world cup.*

The president has left the country.

c) vyjádření „zkušenosti“ + *ever, never* (= vůbec kdy, někdy; nikdy)

např. *Have you ever been to Canada?*

I've never been to Paris.

průběhový: tvary – *I/you/we/they have (not) been working all day.* (haven't; 've not)
(= Pracujeme celý den.)

He/she/it has (not) been studying up to now. (hasn't; 's not)
(= Dosud ještě nestudovala.)

- zápor: přidáním zápornky *not* za pomocné sloveso *have* v daných tvarech, viz nahoře
např. *I haven't been waiting for a long time, just a few minutes.*
(= Nečekám tu dlouho, jen několik minut.)
- otázka: přehození slovosledu mezi podmínkou a pomocným slovesem, předcházet jim může ještě tázací slovo
- např.: *How long has your sister been working as a model?* (= Jak dlouho již tvá sestra pracuje jako modelka?)
Have you been waiting long? + krátká odpověď *Yes, I have.*
No, I haven't.

- ! – užití: a) ad a) u předpřítomného prostého času, ale zajímá nás trvání a průběh děje, ne jeho výsledek
 např. *I have been living here since 1996.* (dynamické sloveso *live*, dá se dát do průběhu, dále např. slovesa *swim, do, learn, cook, wait...*)
 b) právě skončený děj, jež uvádíme jako příčinu
 např. *I am tired because I've been running. x I have run ten kilometres.*
 (Orientace ne na činnost, ale kolik uběhnuto, statické hodnoty)

4) předminulý čas:

- tvary - *I/you/he/we/they had (not) worked.* (hadn't) (= Nepracovali předtím.)
 - *been, worked* = trpné příčestí sloves (v učebnicích 3. sloupeček sloves), *worked* od pravidelných sloves, trpné příčestí shodné s minulým příčestím
 - zápor: přidáním zápornky *not* za pomocné sloveso *had*, viz nahoře
 např. *We had not done anything.* (= Nic jsme neudělali.)
 - otázka: přehození slovosledu mezi podmětem a pomocným slovesem, předcházet jim může ještě tázací slovo
 - např.: *Why had she left before I arrived?* (= Proč odešla, předtím než jsem přijel?)
Had you been there before? + krátká odpověď *Yes, I had.*
No, I hadn't.
- !- užití: a) vyjadřuje děj, který se odehrál a skončil, než začal jiný děj v minulosti, ale pořadí dějů ve vyprávění často neodpovídá tomu, jak se děje odehrály ve skutečnosti; srovnáváme vždy několik dějů v minulosti
 např. *When I came to work this morning, I realised that I had forgotten to lock the door.* (= Když jsem dnes ráno dorazil do práce, uvědomil jsem si, že jsem zapomněl zamknout dveře.)
She started crying when she found out that she hadn't passed the exam.
 (= Začala plakat, když zjistila, že tu zkoušku neudělala.)
 b) pro dřívější děj v časových větách se spojkou *when*
 např. *The party had finished when I got home.*
 (= Už bylo po večírku, když jsem přišel domů.)
 c) stejné použití jako u předpřítomného času, jen děj je posunut do minulosti
 např. *When I got to the city centre, all the shops had already closed.*
 (= Když jsem se dostala do centra, obchody již měly zavřeno.)
 d) po dalších časových spojkách, např. *after, before...*
Before she left the house, she had checked that she had an umbrella.
 (= Předtím než odešla, zkontrolovala si, zda má deštník.)
 e) v nepřímé řeči při vyjádření souslednosti časů místo minulého prostého a předpřítomného prostého času; v podmínkových větách typu 3

5) vyjadřování budoucnosti:

pomocí přítomného času prostého: viz výše

budoucí čas prostý (will):

- tvary - *I/you/he/we/they will help you.* (ʼll) (= Pomůžu ti.)
 - *will* je způsobové sloveso, všechny tvary stejné; samo tvoří otázku i zápor a nese! význam (budu, budeš...)
 - zápor: za *will* se přidá *not* – užívá se ve tvaru *won't*
 např. *He won't say a word.* (= Neřekne ani slovo.)
 - otázka: přehození slovosledu mezi podmětem věty a *will*
 např. *What will we do?*
Will she be there alone? + krátká odpověď *Yes, she will.*
No, she won't.

- ! – užití: a) obecné vyjádření budoucnosti, vše kromě plánu, záměru (např. předpověď, neplánovaný děj, slib, výhrůžka, nabídka pomoci, zdvořilá žádost)
 např. *We will have some thunderstorms tomorrow in all parts of the country.* (= Bouřky se objeví na celém území.)
I promise I will wash the windows.
Will you be quiet, please. (zdvořilá žádost)

I don't want to go out. – Then, I will stay at home, too.

I'll go and tell mum what you've done.

Will you come in, please? (= Pojd'te dál, prosím.)

pozn. v 1.os.j.č. a mn.č. lze *will* nahradit způsobovým slovesem *shall*

Shall I explain it to you again? (= Mám ti to znovu vysvětlit?; nabídka pomoci)

Shall we go to a restaurant? (= Nepůjdeme do restaurace?; návrh pro všechny včetně mluvčího)

budoucnost vyjádřená vazbou *be + going to*:

tvary – *I am (not) going to travel all over the world.* (= Chystám se cestovat po celém světě.)

You/we/they are (not) going to travel all over the world.

He/she/it is (not) going to travel all over the world.

- zápor: přidáním zápornky *not* za pomocné sloveso *be* v daných tvarech, viz nahoře

- otázka: přehození slovosledu mezi podmíněm a pomocným slovesem, předcházet jim může ještě tázací slovo, tak jak již bylo zmíněno u přítomného prostého času

- např.: *Is she going to stay there?* + krátká odpověď *Yes, she is.*

No, she isn't.

! – užití: a) předpověď na základě důkazu, který je jasný v současné situaci

např. *Look at the sky! It's going to snow.*

My sister is going to have a baby.

- v obou případech vím, o tom či je to jasné, protože to vidím

b) plánovaná budoucnost – úmysl, předem dohodnuté plány

např. *I'm going to learn to speak Norwegian.*

(= Chystám se naučit norský.)

pozn. pokud je ve větě *come* či *go*, totéž se vyjádří ze stylistických důvodů pouze přítomným průběhovým časem

např. *John is going to Belgium next week.*

(= John jede příští týden do Belgie.)

Bethy is coming to see us in July.

Trpný vs. činný rod:

- 1) rod činný: např. *I've just washed my hair.* či *What are you doing there?*

- v obou větách je činitelem ve větě podmět

- 2) rod trpný: např. *Many books have been sold.* (Bylo prodáno již mnoho knih.)

- dává se důraz na předmět věty činné (We have sold many books.), důraz kladen na knihy, ne na prodávajícího, proto dáváme knihy do postavení podmětu; užíváme trpný rod jednotlivých časů, neboť ty se samy neprodávají, ale jsou prodávány

- základní tvar: pomocné sloveso *be* + trpné příčestí (3.sloupeček) sloves, u pravidelných sloves se trpné příčestí shoduje s minulým příčestím a vždy končí na -ed

- příklady:

přít. prostý – *The dinner is served at six o'clock.*

přít. průběhový – *The car is being repaired.*

min. prostý – *The dinner was served at 6 o'clock.*

min. průběhový – *The car was being repaired when I entered the garage.*

budoucí čas – *The dinner won't be served at 6 but 7 o'clock.*

The house is going to be pulled down.

předpřítomný čas prostý – *Over 5 million cars have been made this year.*

předminulý čas prostý – *I didn't get the letter because it had been sent to a different address.*

- zápor: vždy tvoříme přidáním *not* pomocné sloveso

- otázka: vždy tvoříme přehozením slovosledu mezi podmíněm a pomocným slovesem

např. *Has it been done?* (= Je to už uděláno?)

- krátká odpověď: opět tvoříme přes pomocné sloveso dané věty, stejně jako u časů nahoře

Yes, it has. či *No, it hasn't.*

Způsobová slovesa:

can = vyjadřuje schopnost (*He can/could run fast.*), možnost (*It can happen.*), žádost (*Can I go home?*), dovolení (*You can leave now.*), aktuální proces vnímání (*Can you see him? = Vidíš ho?*), ...

- pro minulost a podmiňovací způsob (=mohl, uměl, mohl by...) má tvar **could**

- zápor vytvoříme přidáním *not* mezi způsobové a plnovýznamové sloveso – tvary *can't, cannot, couldn't*, např.:

a) s přítomným infinitivem – *It can't be true!* (= To nemůže být pravda! (nepravděpodobnost))

b) s minulým infinitivem – *I can't have slept three hours!* (= Přece jsem nespal tři hodiny!, vyjadřuje nejistotu, překvapení, pochybnost)

c) could + minulý infinitiv – *He could have done it.* (= Mohl to udělat (ale neudělal).)

- opis: **be able to** – tam, kde nemůže stát *can* kvůli přítomnosti jiného slovesa v pozici před ním, např.: *I would like to be able to ski well once.* (=Rád bych jednou uměl dobře lyžovat.), *Will you be able to go there tomorrow?* (=Budeš tam moci zítra dojít?); či pro vyjádření schopnosti v konkrétní situaci, např.: *He wasn't able to finish his work in such a noise.* (=Nebyl schopen práci v takovém hluku dokončit.)

manage to – pro úspěšnou akci v minulosti, např.: *He managed to find it.* (=Podařilo se mu to najít.)

may = vyjadřuje dovolení/svolení (*May I go? = Mohu jít?*), možnost (*It may happen.*), přání (*May you both be happy.* = Ať jste oba šťastní.)

- pro podmiňovací způsob má tvar **might** (neužívá se v otázce, místo toho opis *Do you think, you will ...?*)

- zápor tvoříme opět přidáním *not* za způsobové sloveso

- významy užití:

a) may + minulý infinitiv – *She may have come back earlier.* (=Možná se vrátila už dříve., vyjadřuje minulost a možnost)

b) might + přítomný infinitiv – *He might be here.* (=Možná, že by tu byl. Mohl by tu být., kombinuje možnost a podmínku)

c) might + minulý infinitiv – *He might have seen it.* (=Možná, že to viděl., podobnost s typem a)); *It might have been worse.* (=Možná, že by to bývalo horší., možnost a podmínka směrem k minulosti)

- opis: **be allowed to** – vyjadřuje svolení/zákaz, např.: *We were not allowed to smoke.* (=Nebylo nám dovoleno kouřit.)

must = vyjadřuje povinnost (*I must come there.*), jistotu (*It must be Tom.* = Určitě to je Tom.)

- zápor **mustn't** = nesmět, např.: *You mustn't smoke in here.* (=Nesmíš tu kouřit.)

need not (needn't) = nemuset, např.: *You needn't do it.* (=Nemusíš to dělat.)

přes opis **have to** za použití pomocného slovesa *do* – *don't have to/doesn't have to do it.* (=nemuset!)

- v minulosti se *must* vyjadřuje přes opis *have to*, který se mění na **had to**, např.: *I had to play the piano every day when I was a little boy.*; otázka se tvoří přes *did*, totéž u záporu, např.: *Did you have to write a lot of tests at university?* (=Museli jste na univerzitě psát hodně testů?)

- pokud ve větě způsobovému slovesu *must* předchází jiné, musí se vždy užití opisu *have to* (stejně jako *can* se mění na *be able to*), např.: *I will have to help him.* (=Budu mu muset pomoci.)

- významy dalšího užití *must*:

a) must + minulý infinitiv – *He must have forgotten to come.* (=Určitě zapomněl přijít., zpochybnělá jistota, ale velmi pravděpodobný děj v minulosti = *Certainly, he forgot to come.*)

b) need not + minulý infinitiv – *He need not have done it.* (= Nemusel to udělat. (ale udělal)) !x! *He didn't have to do it.* (= Nemusel to udělat. (nevyjadřuje, zda děj nastal, či ne))

will = vyjadřuje budoucí čas, viz dříve, očekávaný děj (*That will be the postman.*), (ne)ochota (*He will/won't let me go.* =Nepustí mě.), zdvořilá žádost (*Will you sit down.* =Posaďte se, prosím.), nefunkčnost (*The door won't open.* =Dveře nejdou otevřít.), rozmrzelost mluvčího (*He will repeat it even if it's not true.* = Nedá si pokoj a opakuje to, i když to není pravda.)

- otázka se tvoří přehozením slovosledu mezi podmětem a způsobovým slovesem, tj. např. *Will you help me with it?*; při záporu vložíme jen *not* za *will*

- užití will + minulý infinitiv: *He will have read it.* (= Jistě to již četl.)

would = vyjadřuje podmiňovací způsob, žádost, nabídku (*Would you mind... =Vadilo by vám...?*), opakovaný děj, zvyk v minulosti (*He would sit there every day. =Sedával tam každý den., podobné s used to*), přání (*I wish you would stay. =Kéž bys zůstal.*), preference (*We would like to stay. =Rádi bychom zůstali.*) či (*I would rather stay. =Raději bych zůstal.*)

shall = vyjadřuje slib, rozhodnutí (*You shall have it. =Dostaneš to.*), nabídka, návrh (*Shall I shut the door? =Mám zavřít dveře?*), děj budoucí v 1.osobě
- v záporu má tvar *shall not = shan't*

should = vyjadřuje děj záhodný (*You should do it. =Měl bys to udělat.*), pravděpodobný (*He should be there by now. =Teď už by tam měl být.*), náhodný (*If you should find it. =Kdybys to snad našel.*)
- užití should + minulý infinitiv: *We should have called them. (=Měli jsme jim zavolat. (ale nezavolali jsme))*
It should have been done earlier. (=Mělo se to udělat dříve.)

Slovní zásoba k tématům My Biography,

beard – vousy
careful – opatrný, pečlivý
character qualities – povahové vlastnosti
crooked – křivý
deceased – zemřelý
even – rovný
talkative – upovídaný
gorgeous – nádherný
hopeless – beznadějný, zoufalý
impatient – netrpělivý
inconsiderate – bezohledný, nerozvážený
irresponsible – nezodpovědný
naughty – nezbedný, zlobivý
permed hair – vlasy s trvalou
pimples – pupínky, uhry
plump – plnoštíhlý, baculatý
restless – neposedný, roztěkaný
self-confidence – sebevědomí
somewhat – poněkud
strong-willed – odhodlaný, se silnou vůlí
unreliable – nespolehlivý
wavy – vlnitý
adventurous – dobrodružný
carefree – bezstarostný
chap – chlapík
cool – v pohodě, klidný
determined – odhodlaný
eager beaver – šplhoun (hovor.)
imaginative – plný nápadů
keen – snaživý, horlivý
mate – kámoš (hovor.)
party animal – paříč
pretty good – docela dobrý
show off – předvádět se
swear words – nadávky
tell on sb – žalovat na někoho
wicked – zlomyslný, zlý
brother-in-law – švagr
divorced – rozvedený
in one's early thirties – něco po třicítce
only child – jedináček
stepsister – nevlastní sestra
take care of – pečovat o
widower – vdovec
big-headed – namyšlený
can't stand – nesnášet, nemoci vystát
cheerful – veselý
fall out with/fight – pohádat se s, hádat se
impolite – nezdvořilý
outgoing – společenský
faults – chyby, nedostatky
honest – čestný
selfish – sobecký
tanned/pale skin – opálená/bledá pleť
ancestor – předek
generation gap – generační propast
old people's home – domov důchodců
sibling – sourozenec
step family – nevlastní rodina
bogus marriage – svatba na oko (kvůli legalizaci pobytu v zemi)
be interested in/be good at – zajímat se o, být dobrý v
to pass the graduation examination – udělat maturitu

I used to read. – Čítával jsem.
forgetful – zapomnětlivý

My Best Friend, My Family

broad-shouldered – se širokými rameny
careless – nedbalý, nepozorný
convinced – přesvědčený
curly – kudrnatý
disobedient – neposlušný
fair – světlý
freckled – pihovatý
helpful – vstřícný, nápomocný
immature – nezralý, dětinský
incompetent – neschopný
indecisive – nerozhodný
moustache – knír
open-minded – liberální, nezaujatý
personal data – osobní data
plain-spoken – mluvící bez obalu, přímý
pot-bellied – břichatý
self-centred – sebestředný, sobecký
silly – hloupý
spotty – uhrovitý
unbearable – nesnesitelný
warm-hearted – dobrosrdečný, laskavý
wrinkled – vrásčitý
behaviour – chování
chain-smoke – kouřit jednu za druhou
competitive – soutěživý
crib – tahák (hovor.)
dumb – blbý
be grounded – mít zaracha
insincere – neupřímný
lively – živý, energický
nasty – zlý, protivný
possessive – vlastnický
rebellious – rebelantský
play truant – ulejšvat se
swot – šprt
two-faced – falešný, pokrytecký
bring up – vychovat
cute – roztomilý
get on with sb – vycházet s
let sb down – zklamat
orphan – sirotek
take after/resemble – být po, podobat se
tell apart – rozeznat, rozlišit
betray – zradit
break up – rozejít se
cheeky – drzý
be fed up with sb/sth – mít plné zuby koho, čeho
be fond of – mít někoho rád
look up to – obdivovat, vzhlížet k
rely on – spoléhat se na
gifted – nadaný
lazy – líný
shy – plachý, ostýchavý
untidy – nepořádný
cousin – bratranec, sestřenice
independence – nezávislost
relative – příbuzný
stag night – rozloučení se svobodou (muži)
to be a burden on sb – být na obtíž
to attend an elementary school – navštěvovat ZŠ
to understand each other – rozumět jeden druhému
to enter/enroll at the university – nastoupit/zapsat se na univerzitu
stubborn – tvrdohlavý

Slovní zásoba k tématu Food and Drink

fatty meals – tučná jídla	bun – houska, žemle
snack – svačina	coated - obalený
cabbage/sauerkraut – zelí	dough - těsto
pasta – těstoviny	fizzy – perlivý, šumivý
flour – mouka	gherkin – nakládaná okurka
to slice – nakrájet na plátky	go off – zkazit se
saucepan – rendlík	gooseberry - angrešt
dumplings – knedlíky	grape - hrozen
canteen – jídelna	gravy – šťáva z masa
cottage cheese – tvaroh	leftovers - zbytky
plum – švestka	lentils - čočka
apricot – meruňka	melt – rozpustit, roztát
mustard – hořčice	minced meat – mleté maso
to boil – vařit	parsley - petržel
stove/gas cooker – vařič	pickled naložený (o zelenině)
sausages – párky	raspberry - malina
thick soup – hustá polévka	to roast – péci maso v troubě
to serve a meal – podávat jídlo	roll - rohlík
pear – hruška	take away – vzít s sebou (jídlo)
nuts – oříšky, ořechy	white pudding - jitnice
vinegar – ocet	still/sparkling water – neperlivá/perlivá voda
to put/add – přidat	digest - strávit
oven – trouba	doughnut - kobliha
mushrooms – houby	hops - chmel
fruit pie – ovocný koláč	wholemeal bread – celozrnný chléb
lettuce – hlávkový salát	yeast – kvasnice, droždí
cauliflower – květák	
to pour – lít	
to grate – strouhat	
to grind – mlít	
poultry – drůbež	
pork – vepřové	
beef – hovězí	
veal – telecí	
pancakes – palačinky	
garlic – česnek	
to peel – oloupat	
tin opener – otvírák na konzervy	
napkin – ubrousek	
spices and herbs – koření a bylinky	
to taste – ochutnat	
to sweeten – osladit	
to bake – péci	
to fry – smažit	
corkscrew – vývrtka	
kettle – konvice	
to beat – šlehat	
bowl – mísa	
cereal – müsli	
cookery book – kuchařka	
course – chod jídla	
cutlery (=fork, knife, spoon) – příbor	
diet – strava	
flavour – chuť	
ingredients – přísady	
mashed potatoes – bramborová kaše	
pastry – pečivo	
raw – syrový	
ripe – zralý	
self-service – samoobslužný	
well-done – propečený	
overcooked – rozvařený	
vegetable – zelenina	

Slovní zásoba k tématu Fashion, Shopping

choosy – vybíravý	collar – límec
accessories – doplňky	the latest craze – nejnovější móda
natural materials – přírodní materiály	customer - zákazník
striped – proužkovaný	to do up/undo – zapnout knoflíky, zavázat boty; rozepnout
waterproof jacket – průšiplášť	dotted – tečkovaný, puntíkový
hair cut – sestřih	evening gown – večerní šaty, róba
comfortable – pohodlný	flies - poklopec
to spend on – utratit za	flip-flops - t'apky
belt – pásek	football boots - kopačky
cotton, silk – bavlna, hedvábí	to grow out of – vyrůst z
linen – prádlo, lněný	heel - podpatek
checked – kostkovaný	hipsters – bederní kalhoty
scarf/shawl – šátek na krk, šál	hood – kapuce, kukla
occasion – příležitost	knee-length – po kolena
leisure wear – oblečení pro volný čas	leather - kůže
to measure – změřit, míra	leg - nohavice
jewellery – klenoty	loose-fitting - volný
sleeves – rukávy	outfit – výstroj, oblek
gown – župan	pants – spodky, trenýrky (Br); kalhoty (Am)
gloves – rukavice	pocket - kapsa
dressed up – vyparáděný	to put on/take off – obléci si/sundat
to suit, fit – slušet, padnout	slacks - (pohodlné) kalhoty
sewing machine – šicí stroj	straw hat – slaměný klobouk
handbag – kabelka	tie – vázanka, kravata; vázat, uvázat
slippers – pantofle	tracksuit - tepláky
fur coat – kožich	wardrobe – šatní skříň
stockings – punčochy	amount - množství
court shoes – lodičky, společenské boty	bargain – výhodná koupě
to afford – dovolit si	beautician - kosmetička
fashionable – módní	to compare prices – srovnávat ceny
fabric – látka, tkanina	to complain – stěžovat si
patterned – vzorovaný	cut-price - zlevněný
jumper – mikina, svetr	debit card – platební karta
chain – řetěz, řetízek	discount - sleva
suit and tie – oblek a kravata	dry cleaner´s - čistírna
to look smart – vypadat fešně, elegantně	flea market – bleší trh
department store – obchodní dům	flier/flyer - leták
grocery- obchod potravinami	free of charge - zdarma
self-service – samoobsluha	gift shop – obchod se suvenýry
coins, banknotes – mince, bankovky	off-licence – obchod alkoholem
range of goods – nabídka zboží	offer - nabídka
stationery – papírnictví	pricy - drahý
shopping trolley/basket – nákupní vozík/košík	purse/wallet - peněženka
shopping habits – nákupní návyky	queue - fronta
advertisement – reklama, inzerát	refund – vrácení peněz
butcher´s – řeznictví	retailer/wholesaler – maloobchodník/velkoobchodník
ironmonger´s – železářství	for sale – na prodej
stall – stánek	to shop around – rozhlédnout se po několika obchodech
to provide service – poskytovat službu	shop window – výloha, výkladní skříň
tools, nails, screws – nástroje, hřebíky, šrouby	shoplifting – krádež v obchodě
household equipment – vybavení do domácnosti	tip - spropitné
cash desk – pokladna	window shopping – prohlížení si výloh
to purchase – koupit, koupě	to withdraw – vybrat (peníze)
people´s demands and needs – požadavky a potřeby lidí	it´s worth buying – stojí za to to koupit
dairy – mlékárna, mlékařství	electronic payment – elektronická platba
sportswear – sportovní oblečení	family run shop – rodinný obchod
shopping rush – nákupní horečka	merchant - obchodník
savings – úspory	opening hours – otevírací doba
barefoot – bosý, naboso	dungarees – pracovní oděv
beads – korálky	
bra – podprsenka	
bracelet – náramek	
button – knoflík	

Slovní zásoba k tématům My Day,

to have a shower – osprchovat se
to put on stg. – obléci si něco
to play the guitar – hrát na kytaru
to make one's bed – ustlat si postel
to take a nap – zdřímnout si
class-mate – spolužák
I am short of time. – Mám málo času.
devote to stg. - věnovat se něčemu
doing sports – dělání sportů
working part-time – pracování na částečný úvazek
dating a boyfriend – randění
diving – potápění
sailing – plachtění
shooting – střelba
cross-country skiing – lyžování na běžkách
going to exhibitions – chození na výstavy
going for a trip – chození na výlety
collecting different things – sbírání různých předmětů
gardening – práce na zahradě
knitting – pletení
prefer stg. to stg. – upřednostňovat něco něčemu
It's the best film I've ever seen. - Je to nejlepší film,
který jsem kdy viděla.

poetry – poezie
novel – román
short story – povídka
directed by – režírováno kým
awarded – oceněný
fairy-tales – pohádky
documentary – dokument
soap opera – telenovely
cartoons – kreslené filmy, seriály
musical instruments – hudební nástroje
violin, drums, flute – housle, bubny, flétna
brass band – dechová kapela
to be dressed up – být vyparáděný
I read for pleasure. – Čtu pro radost.
drawings – kresby
masterpiece – mistrovský kousek
blockbuster – trhák
amazing, brilliant – úžasný, vynikající
best known – nejznámější
the book is dedicated to – kniha je věnována komu
the book was made into film – kniha byla zfilmována
leading character – hlavní postava, hrdina
impact – vliv, dopad
memoirs – paměti
plot – zápletka
spy story – špionáž
to be set in – odehrávat se v
to bring fame – přinést slávu
to deal with – pojednávat o
to refer to – vztahovat se k
actress – herečka
be on the programme – být na programu
cast – herecké obsazení
composer – skladatel
dubbed film – dabovaný film
encore – přídavek, opakovat
entertainment – zábava
hum – broukat si melodii
painting – malba, malování
performance – představení
puppet film – loutkový film
earn good reviews – získat dobrou kritiku, posudek
setting – kulisy

My Leisure Time, My Cultural Life

statue - socha
stunt man - kaskadér
to give a concert – pořádat koncert
topic - téma
travelogue – cestopisný film, kniha
villain - zlosyn
violent film – násilný, brutální film
all-round sportsman – všestranný sportovec
car race – automobilový závod
compete/contend/contest - soutěžit
cross-country run
go in for sport – pěstovat, zabývat se sportem
hurdle-race – překážkový běh
javelin - oštěp
mountaineering – horská turistika
out of form – z formy
relay race – štafetový běh
spectator - divák
to take part in – účastnit se čeho
to take place – konat se
to act - hrát
catchy - chytlavý
launch sb's solo career – zahájit sólovou
lyrics – slova k písničce
play the part of – hrát roli koho
pursue one's dreams – jít za svými sny
record – nahrávka, deska
sitcom – situační komedie
spoof - parodie
supporting role – vedlejší role
suspense - napětí
martial arts – bojová umění
adventure film – dobrodružný film
ball games – míčové hry
endurance – vytrvalost, odolnost
event – sportovní disciplína, závod, událost
hiking – pěší turistika
housework – domácí práce
hunting - mylivost
to participate in – účastnit se čeho
pastime – zájmová činnost, koníček
weight lifting - vzpírání
hold – pořádat, držet
to ban - zakázat
rowdies, hooligans - rváči
board games – deskové hry
beekeeping - včelařství
stage – pódium

Slovní zásoba k tématům z reálií

capital – hlavní město	citizen - občan
event – událost	exhibition - výstava
occasion – příležitost, událost	factory - továrna
civil war – občanská válka	cave - jeskyně
troops – oddíly	battle - bitva
dynastic claims – dynastické požadavky	mineral deposits – zásoby minerálů
social changes – sociální změny	sights – významná místa, pamětihodnosti
highland, lowland – vysočina, nížina	crown jewels – korunovační klenoty
(preserved) nature – (zachovaná) příroda	sculptures/statues - sochy
valley – údolí	casket/coffin - rakev
lake – jezero	pond – rybník
poultry - drůbež	nationality - národnost
water dam – vodní nádrž	abyss - propast
peak – vrchol	significant centre of – významné centrum čeho
mountain range – pohoří	national revival – národní obrození
seaside town – pobřežní město	privileges – práva udělená např. měštům ve středověku
coast – pobřeží	monastery - klášter
border – hranice	athletic stadium – atletický stadion
currency – měna	mineral springs – minerální prameny
the Gulf Stream – Golský proud	rocks - skály
invasion, invader – vpád, invaze, nájezdník	lime-tree - lípa
noblemen – šlechta	branch – větev, odvětví
inhabitants – obyvatelé	craftsmen - řemeslníci
pilgrims – poutníci	nobles - šlechta
rights – práva	carnations - karafiáty
toil – dřina, lopota	skating rink – bruslařská dráha, kluziště
religious persecution – náboženské pronásledování	medieval fortification – středověké opevnění
government – vláda	production – výroba, produkce
peace – mír	composer - skladatel
independence – nezávislost	spa - lázně
movement – hnutí	cut glass – broušené sklo
settlement – osídlení	iron, garnets – železo, granáty
monarch – vládce	wheat, hops, wool – pšenice, chmel, vlna
power – moc, velmoc	uprising - povstání
trade – obchod	science - věda
invention – vynález	transport junction – dopravní křižovatka
development – rozvoj	statesman - státník
industry – průmysl	landmark – pamětihodnost, význačný bod v krajině
agriculture – zemědělství	skyline – městská silueta, panorama
engineering – strojnictví	skyscraper - mrakodrap
arable land – orná půda, země	gateway – brána, i v přeneseném významu
grains – obilí	unemployment - nezaměstnanost
coral reef – korálový útes	constitution - ústava
sugar beet – cukrovka	peace treaty – mírová dohoda
cattle breeding – chov dobytka	slavery - otroctví
natural riches – nerostné bohatství	fishing grounds – místo k lovení ryb, loviště
coal mining – těžba/dolování uhlí	fair/marketplace – trh/tržnice
oil, gas – ropa, zemní plyn	downtown – centrum města
birthplace – rodiště	housing estate - sídliště
historical monuments – historické památky	outskirts – okraj města
cultural centre – kulturní centrum	public library – veřejná knihovna
the middle of, the heart of... - střed, srdce čeho	suburb - předměstí
places of interest – zajímavá místa	surroundings - okolí
the purpose of something – účel něčeho, např. konání, stavby	underground – metro, podzemní dráha
castle – hrad, zámek	offices – kanceláře
shopping centre – nákupní centrum	the seat of - sídlo čeho, koho
chateau – zámek	collection – sbírka
fort – pevnost	law-making body – zákonodárný orgán, činitel
residence – rezidence	bishop – biskup
maritime/cultural heritage – námořní/kulturní dědictví	example of – příklad čeho
network of canals – síť kanálů	peer – šlechtic
different conditions – jiné podmínky	elections – volby
harsh, mild climate – drsné, mírné podnebí	political party – politická strana
moorland – vřesoviště	majority/minority – většina/menšina
pipes – dudy	national flag and anthem – národní vlajka, hymna
clock-tower – zvonice	origin – původ
leek, daffodil, thistle, shamrock – pórek, narcis, bodlák, trojlístek	widespread – široce rozšířený

slovesa:

to consist of, to comprise – obsahovat
to conquer – dobýt
to attack – zaútočit na něco
to prevent from – zabránit čemu
to occupy – zabrat
to defeat, to suffer a defeat (to lose) – porazit,
utrpět porážku (prohrát, ztratit)
to found, it was founded in – založit, bylo to založeno v
to rule, to reign – vládnout
to fight with, to struggle – bojovat s
to proclaim – prohlásit
to force – nutit
to sign – podepsat
to separate from – oddělit se od

to limit the power of – omezit sílu čeho, koho
to support somebody, something – podporovat někoho, něco
to confirm – potvrdit
to be executed, beheaded – být popraven, sťat
to gain – získat
to improve – zdokonalit se
to suffer casualties – utpět ztráty na životech
to win, victory – vyhrát, vítězství
to beat – porazit koho, co
to act on the advice of – jednat na radu koho
to use – používat
to be influenced – být ovlivněn
to lie (off coast) – ležet (mimo pobřeží), lhát
to run, spread north – rozprostírat se na sever
to survive – přežít
to protect – chránit
to lead to – vést k čemu
to last – trvat (doba)
to become - stát se (kým, čím)
to increase – zvýšit (co)
to grow – pěstovat
to be divided, to divide ... into – být rozdělen, rozdělit do, na
to escape – utéci
to settle – osídlit
to sail – plavit se
to be proud of something – být na něco hrdý
to spoil – zkazit, pokazit
to be situated on cliffs – být umístěn, nachází se na útesech
to be called – být nazýván
to destroy, to be damaged – zničit, být poničen
to be buried (to bury) – být pohřben, pohřbít
to house something (paintings) – být domovem pro (malby)
to be named after – být pojmenován po
to vote – volit
to propose a law – navrhnout zákon
to take place – konat se
to form, be formed by – utvořit, být utvořen kým, čím
to plant/grow – pěstovat
to adopt - přijmout
to abolish – zrušit
to enter/declare the war – vstoupit do války, vyhlásit válku
to withdraw – stáhnout se
to launch – vypustit (lod', družici)
to seek freedom – hledat svobodu
to join – připojit se
to be rich in – být bohatý na
to be represented by – být představován kým, čím
to be concentrated in – být soustředěn v
to defend – bránit
to assassinate – spáchat atentát na
to negotiate – vyjednávat

to create - vytvořit
to receive – obdržet, přijmout
to be surrounded by – být obklopen čím, kým
to be established – být založen, zaveden, zřízen
to be inspired by – být inspirován kým
to be known for – být známý čím
to gather – shromáždit se
to include - zahrnovat
to neighbour on – sousedit s
to keep – nechat, ponechat, podržet
to reign, rule - vládnout
to flourish - vzkvétat
to continue - pokračovat
to date back to – být datován do (roku...), pocházet z
(časově)
to commute – dojíždět z domu do práce
to influence - ovlivnit
to result in – mít za následek, končit čím
to mean – znamenat
to reach - dosáhnout
to claim – požadovat, tvrdit
to appoint – jmenovat koho
to be elected – být zvolen
to culminate – kulminovat, vrcholit
to discover - objevit
to be inhabited by – být obydlen kým
to acknowledge – uznat, přiznat, potvrdit
to be considered – být považován
to be based on – být založen na
to extend to – táhnout se, rozprostírat se až kam
to interfere into – zasahovat do

School and Education

boarding school – internátní škola	graduation/school-leaving examination - maturita
term – semestr, pololetí	to improve - zdokonalit
education – vzdělání	favourite subject – oblíbený předmět
be responsible for – být odpovědný za	to stress stg. – zdůraznit něco
helpful – nápomocný, užitečný	to memorize – memorovat, učit se nazpaměť
to cheat – podvádět	to get caught – být chycen
to attend – navštěvovat, chodit do	to provide – poskytovat
to treat sb. – zacházet, jednat s kým	compulsory/obligatory – povinný
pupil – žák	to enter – vstoupit, nastoupit
Bachelor's degree – bakalářský titul	grades/marks – známky, stupně
disabled students – postižení studenti	optional – volitelný
church/religious, private schools – církevní, soukromé školy	to enroll in – zapsat se na
free of charge – bez poplatku	to participate in – účastnit se čeho
to cover the expense of – pokrývat náklady čeho	stages – stupně
to specialize in – specializovat se na	school report – vysvědčení
to pass entrance exams – projít vstupní zkoušky	to continue stg. - pokračovat v něčem
primary/secondary school – základní/střední škola	grammar school – gymnázium
to prepare sb. for stg. – připravit někoho na něco	to complete one's studies – dokončit něčí studia
to be required – být požadováno	college – vysoká škola, kolej
courses – kurzy	to last – trvat
to apply for – zažádat, ucházet se o	apprentice – učeň
vocational school – učiliště	science, laws – věda, práva
to defend a thesis – obhajovat diplomovou práci	to receive a diploma – získat diplom
to include – zahrnovat	nursery school – mateřská škola
agricultural school – zemědělská škola	to be held – být konán, pořádán
to be accepted – být přijat	to consist of – skládat se z
variety – různost čeho	to be awarded a degree – dostat titul
tuition fee – poplatek za „výchovu“	dormitory – kolej (ubytovna studentů)
scholarship – stipendium	engineering – strojírenství
fields of study – obory studia	to deal with – pojednávat o
accounting – účetnictví	opportunity – příležitost
to admit – přijmout	class register – třídní kniha
to copy – opisovat	expel sb from – vyloučit ze školy
to fail a subject – propadnout z předmětu	gap year – přerušení na rok (před násupem na VŠ-v GB)
to graduate from – promovat	halls of residence – kolej, internát
to hand in – odevzdat (např. písemnou domácí práci)	headmaster – ředitel
knowledge – vědomosti	progress – pokrok(y)
revision – opakování	rubber – guma
ruler – pravítko	school canteen – školní jídelna
to sit (for)/take an exam – dělat zkoušku	to tell on sb – žalovat na koho
timetable – rozvrh hodin	tutor – soukromý učitel
a wide range of – široká nabídka čeho	branch of study – studijní obor
to bully sb. – šikanovat někoho	civics – občanská nauka
class – třída (studenti), hodina (vyučování)	to cut classes – chodit za školu
deputy head – zástupce	exacting teacher – náročný učitel
to examine – zkoušet	to excel in – vynikat v něčem
to give extra work – zadat mimořádnou práci	to pay attention in class – dávat pozor při hodinách
requirements for admission – požadavky pro přijetí	schoolmate – spolužák
technical drawing – rýsování	vacation - prázdniny

Slovní zásoba Brit. and Amer. Traditions

to exchange gifts – vyměňovat si dárky
to give aid – pomoci
to celebrante – oslavovat
shamrock – trojlístek
custom – zvyk
to be supposed to – předpokládá se, že
pagans – pohané
eve – předvečer
patron saint of – svatý patron čeho
jack – o´lantern – bludička
candle – svíčka
crucifixion – ukřižování
to decorate – zdobit
processions – procesí, průvody
to honour – ctít, vzdát čest
various ceremonies – různé slavnosti
two minutes´ silence – dvouminutové ticho
sledge drawn by reindeer – saně tažené soby
chimney – komín
fir, spruce, pine – jedle, smrk, borovice
mistletoe – jmelí
to unwrap presents – rozbalovat dárky
roast turkey – pečený krocan
wealth – blahobyt
to collect – sbírat
fairy tales – pohádky
to be connected with – být spojen s
to participate in/take part in – účastnit se čeho
flags – vlajky
firework displays – podívaná s ohňostrojem
to mark stg. – označovat něco
harvest – sklizeň
of British origin – britského původu
descendants – potomci
to cheer – veselit se
event – událost
holy – svatý, posvátný
religious – náboženský
significant – významný

to commemorate – připomínat
persecuted Christians – pronásledovaní křesťané
public holiday – veřejné prázdniny
to be named after – být pojmenován po
the same as – ten samý jako
rites – rituály
to convert – změnit, přeměnit
memory – paměť
costumes – kostýmy
pumpkin – dýně
spring feast – jarní slavnost, svátek
dyed eggs – barvená vajíčka
to symbolize – symbolizovat
to be held – slaven
to receive a gift – obdržet dárek
to be associated with – být spojován s
to hang up – zavěsit, pověsit
to fill up the stockings with toys – naplnit punčochy hračkami
mince pies – koláč se sušeným ovocem
sparklers – prskavky
festive day – slavnostní den
occasion – příležitost
chestnut stuffing – kaštanová nádivka
carols – koledy
entertainment – zábava
to gather – shromáždit se; sbírat plody...
parade – přehlídka
sweets – sladkosti
to be placed in, on – být umístěn v, na
important – důležitý
anniversary – výročí
a rest day/a day off – den volna
ancestors – předci
wreath – věnec
to ring bells – cinkat zvonečky
holly – cesmína
Lent – půst
remembrance - vzpomínka, památka
stisk – pomlázka

Slovní zásoba k tématu Travelling/Problems

accommodation – ubytování	to check in – odbavit se
arrival – příjezd	customs - celnice
backpack – batoh, krosna	flight attendant – letuška (i muž)
book a ticket – zarezervovat si letenku	to take off - vzlétnout
carriage/coach – vagón	to land - přistát
charter flight – zvláštní doprava letadlem (na objednávku)	to board a ship – nastoupit na palubu lodě
corridor – chodba	to become sea-sick – mít mořskou nemoc
crew – posádka	safety belt – bezpečnostní pás
crowded – přeplněný	bonnet - kapota
departure – odjezd	headlights - světlomety
destination – cíl cesty	brakes - brzdy
dining car – jídelní vůz	engine - motor
ferry – trajekt	gear/speed – rychlost (stupeň, rychlost)
first class compartment – oddělení první třídy	to accelerate - zrychlit
freight – náklad, nákladní	to blow the horn – zatroubit na klakson
fuel – palivo	overtake - předjíždět
to get in/out – nastoupit/vystoupit (u auta)	to have a puncture/flat tyre – mít prázdnou pneumatiku
to get on/off – nastoupit/vystoupit (vlak, autobus, loď)	to give first aid – dát první pomoc
to go camping – jít stanovat	announcement - hlášení
to go for a hike – jít na pěší výlet	bumpy – neklidný (let)
hovercraft – vznášedlo	highway code – pravidla silničního provozu (GB)
left-luggage office – úschovna zavazadel	to hit – udeřit, narazit do něčeho
liner – zaoceánská loď	journey/voyage – cesta/plavba
location – místo	parking offence – parkovací přestupek
lodging – ubytování	pedestrian crossing – přechod pro chodce
to make a trip – jet na výlet	route - trasa
non-smoking compartment – nekuřácké oddělení/kupé	to see sb off – vyprovodit někoho k odjezdu
passenger – cestující	speeding ticket – pokuta za rychlou jízdu
platform – nástupiště	stopover - mezipřistání
to punch a ticket – označit jízdenku	wheel - kolo
rail – kolej	windscreen – přední sklo
reduction – sleva	adventure holiday – dobrodružná dovolená
reduced fare – snížená cena jízdenky	to apply for a visa – žádat o vízum
season ticket – časová jízdenka	battery is flat – baterie je vybitá
shuttle – raketoplán, letadlo, bus, vlak	to drive with caution – řídit opatrně
(spojující pravidelně 2 místa)	emergency landing – nouzové přistání
single/return ticket – jednosměrná/zpáteční jízdenka	to get lost – zabloudit
surcharge – příplatek	inconvenience – potíže, nepohodlí
to take a shortcut – jít zkratkou	to feel dizzy – mít závrať
timetable – jízdní řád, rozvrh	to recover from – zotavit se z
traffic warden – dopravní policista, strážník	to get injured/hurt oneself – zranit se
vehicle – dopravní prostředek	to put a plaster/bandage on the wound – přiložit náplast/ obvaz na ránu
valid passport – platný pas	sore throat / backache – bolest v krku, zad
guidebook to London – průvodce Londýnem	to prescribe - předepsat
health insurance – zdravotní pojištění	side-effects – vedlejší účinky
exchange office – směnárna	aching, painful – bolavý, bolestivý
paid medical care – placená lékařská péče	ambulance - sanitka
to commute to school – dojíždět do školy	to bleed - krvácet
public transport services – veřejná doprava	bruise - modřina
dis/advantage – ne/výhoda	check-up – vyšetření, prohlídka
driver's licence – řidičský průkaz	cough and cold – kašel a rýma
refreshment – občerstvení	digestive problems – zažívací problémy
to get stuck in a traffic jam – uvíznout v dopravní zácpě	examine – prošetřit, vyšetřit
to travel abroad – cestovat do zahraničí	to faint - omdlít
underground (tube) – metro	fever, flu – horečka, chřipka
to make a reservation/to book – zarezervovat si něco	ligament - vaz
to get full board – dostat plnou penzi	off colour – nebýt ve své kůži, trochu nemocný
to rent/hire a car – pronajmout si auto	plaster cast, splint, stitch – sádra, dlaha, steh
to hitch-hike – cestovat autostopem	to pull a muscle/tendon – natáhnout si sval/šlachy
crossroads/junction – křižovatka	to suffer from – trpět čím
entrance/exit – vchod/východ	to throw up/vomit - zvracet
delay – zpoždění	to twist/sprain an ankle – vymknout si kotník
trolley – vozík	fracture - zlomenina
to pick up/drop off – nabrat, „vysypat“ lidi	inflamed - zanícený